

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

**Кременецький місцевий центр з надання
безоплатної вторинної правової допомоги**

Екологічні правопорушення

Екологічне правопорушення – це винне, протиправне діяння (дія чи бездіяльність), що посягає на екологічний правопорядок, спричиняє шкоду навколишньому природному середовищу або створює реальну загрозу заподіяння такої шкоди і тягне за особою застосування заходів юридичної відповідальності.

Види порушень, за які несуть відповідальність винні особи

Згідно зі статтею 68 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" є такі види порушень:

- порушення прав громадян на екологічно безпечне навколишнє природне середовище;
- порушення норм екологічної безпеки;
- порушенні вимог законодавства про оцінку впливу на довкілля, у тому числі поданні завідомо неправдивого звіту з оцінки впливу на довкілля чи висновку з оцінки впливу на довкілля;
- неврахуванні у встановленому порядку результатів оцінки впливу на довкілля та невиконанні екологічних умов, визначених у висновку з оцінки впливу на довкілля;
- порушення екологічних вимог при проектуванні, розміщенні, будівництві, реконструкції, введенні в дію, експлуатації та ліквідації підприємств, споруд, пересувних засобів та інших об'єктів;
- допущення наднормативних, аварійних і залпових викидів і скидів забруднюючих речовин та інших шкідливих впливів на навколишнє природне середовище;
- перевищення лімітів та порушення інших вимог використання природних ресурсів;
- самовільне спеціальне використання природних ресурсів;
- невжиття заходів щодо попередження та ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;
- невиконання розпоряджень органів, які здійснюють державний контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, та вчинення опору їх представникам;
- порушення природоохоронних вимог при зберіганні, транспортуванні, використанні, знешкодженні та захороненні хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних радіоактивних речовин та відходів;
- невиконання вимог охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду та інших територій, що підлягають особливій охороні, видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України;

- відмова від надання своєчасної, повної та достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища, а також про джерела забруднення, у приховуванні випадків аварійного забруднення навколишнього природного середовища або фальсифікації відомостей про стан екологічної обстановки чи захворюваності населення;
 - приниження честі і гідності працівників, які здійснюють контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища, посягання на їх життя і здоров'я;
 - порушення природоохоронних вимог під час провадження діяльності, пов'язаної з поводженням із генетично модифікованими організмами;
 - порушенні вимог законодавства України при здійсненні стратегічної екологічної оцінки.
- Законодавством України може бути встановлено відповідальність і за інші його порушення.

Цивільна відповідальність за порушення екологічного законодавства

Цивільна відповідальність за порушення екологічного законодавства передбачає, що шкода, заподіяна внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, підлягає компенсації в повному обсязі. Особи, яким завдано такої шкоди, мають право на відшкодування неодержаних прибутків за час, необхідний для відновлення якості довкілля, відтворення природних ресурсів до стану, придатного для використання за цільовим призначенням.

Кримінальна відповідальність за екологічні злочини

Кримінальна відповідальність за екологічні злочини – це найсуворіший вид відповідальності. Він конкретизується у розділі VIII Кримінального кодексу України і по окремих статтях передбачає до 10-12 років позбавлення волі.

Кримінальне покарання застосовується до осіб, які здійснили правопорушення з високим рівнем екологічного ризику і небезпеки для навколишнього природного середовища, життя і здоров'я людей. А також, якщо завдана шкода довкіллю у особливо великих розмірах.

Адміністративна відповідальність

Адміністративна відповідальність передбачається Кодексом України про адміністративні правопорушення та супроводжується накладанням штрафу (в окремих випадках з конфіскацією незаконно добутих об'єктів навколишнього середовища або заборонених знарядь добування). Також, інколи, може застосовуватись попередження.

Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення

Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення – це різновид юридичної відповідальності, яка застосовується до винних осіб за протиправні дії, які у процесі виконання своїх функціональних обов'язків порушують екологічні норми та вимоги. Кодексом законів про працю України передбачено два види дисциплінарних стягнень – догана та звільнення з посади.

Державні органи, що здійснюють контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства

- ◆ Міністерство енергетики та захисту довкілля
- ◆ Державна екологічна інспекція України та її територіальні підрозділи
- ◆ Державне агентство рибного господарства України
- ◆ Державна служба геології та надр України
- ◆ Державне агентство лісових ресурсів України
- ◆ Громадські інспектори з охорони довкілля (Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля, затверджене наказом екології та природних ресурсів України від 27 лютого 2002 року № 88)

Застосування заходів дисциплінарної, адміністративної або кримінальної відповідальності не звільняє винних від компенсації шкоди, заподіяної забрудненням довкілля та погіршенням якості природних ресурсів. У разі, якщо на порушника накладається адміністративний штраф, – це не означає, що вже не будуть нараховуватися збитки за шкоду довкіллю.